

PROFIT

Unge og økonomi i Europa: Vigtige indsigter og gode løsninger

Indsigter fra PROFIT-forskningsrapporten

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

2024-1-DK01-KA220-YOU-000248201

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 - Introduktion	3
Kapitel 2 - Hvorfor økonomisk forståelse er vigtig	4
Kapitel 3 - Hvem får gavn (målgrupper).....	6
Kapitel 4 - Fem centrale økonomiske kompetencer	7
Kapitel 5 - Unge stemmer	10
Kapitel 6 - De fem ledende principper	14
Kapitel 7 - Partnere	16

Kapitel 1: Introduktion

Betydningen af økonomisk forståelse for unge

I dagens hurtige, digitale og globale økonomi forventes unge europæere at træffe vigtige økonomiske beslutninger i en tidlig alder: styre indtægter, håndtere udgifter, forholde sig til kredit, spare op til fremtiden, forstå skat og navigere i digitale finansielle løsninger. Alligevel **får de fleste unge kun lidt eller slet ingen praktisk økonomisk undervisning** – hverken i skolen eller derhjemme.

PROFIT-projektet – **Personal Reflection On Finance, Investment, Terminology** – finansieret af Den Europæiske Union, blev skabt netop for at imødekomme denne mangel. Projektet samler organisationer fra Danmark, Spanien, Norge, Italien og Polen med en fælles mission: at udvikle innovative, inkluderende og engagerende redskaber, der hjælper unge europæere med at opbygge vigtige økonomiske livskompetencer.

Denne e-bog præsenterer de vigtigste resultater fra forskningsfasen, hvor PROFIT-konsortiet gennemførte en dybdegående analyse af behovet for økonomisk dannelse i Europa, samt valideringen heraf ved en international online-konference den 28. marts 2025 med deltagelse af en bred vifte af interessenter.

I de følgende kapitler kan du læse om:

- De største økonomiske udfordringer, unge står overfor i dag
- De centrale økonomiske kompetencer, de har brug for at udvikle
- Gode eksempler og innovative løsninger, som projektet har identificeret
- De grundprincipper, der ligger bag udviklingen af en **spilbaseret digital tegneseriefortælling** (Gamified Digital Graphic Novel - GDGN) – **et nyt og interaktivt læringsværktøj**

Målet er at tilbyde en **praktisk, visuel og letlæselig guide, der giver unge, undervisere og ungdomsarbejdere viden og konkrete redskaber** til at styrke den økonomiske forståelse i Europa.

Kapitel 2 : Hvorfor økonomisk forståelse er vigtig

Det presserende behov for økonomisk dannelse blandt europæiske unge

Økonomisk forståelse er ikke længere et privilegium – det er en nødvendig kompetence for både personlig og økonomisk trivsel.

Hver dag står unge overfor økonomiske beslutninger i virkeligheden, som direkte former deres fremtid:

- *Hvordan kan jeg begynde at spare op, når jeg kun har en lille indkomst?*
- *Hvordan kan jeg håndtere uforudsete udgifter?*
- *Hvordan beskytter jeg mig mod svindel på nettet?*
- *Hvor meget skat skal jeg betale på mit første job?*

Desværre er **økonomisk undervisning stadig fraværende** eller utilstrækkelig i størstedelen af Europas skolesystemer. I mange lande er **privatøkonomi ikke en del af den formelle undervisning**, og **unge er derfor overladt til at lære gennem forsøg og fejl**, uformelle kilder eller sociale medier – ofte med mangelfuld eller forkert information.

Nøglefakta fra PROFIT-undersøgelsen:

- **92% af deltagerne** i den internationale undersøgelse mener, at den økonomiske undervisning i deres land er utilstrækkelig.
- De fleste unge søger økonomisk rådgivning hos **forældre eller på sociale medier**.
- Skolerne fokuserer ofte på **generel økonomi**, men underviser ikke i praktisk privatøkonomi.
- Unge med **udsat baggrund eller migrantbaggrund** møder endnu større barrierer for at få adgang til troværdig økonomisk information.
- **Digitaliseringen skaber både muligheder og risici** – fra netbank og budgetapps til svindel og vildledende finansielt indhold.

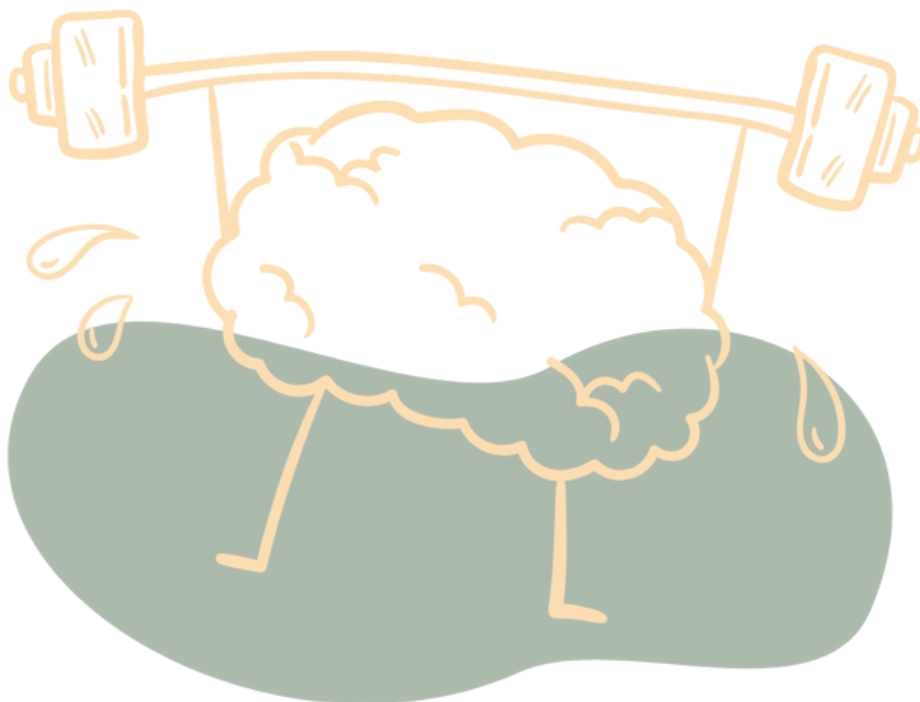
Konsekvenserne af begrænset økonomisk forståelse:

- Øget risiko for **gæld og økonomisk usikkerhed**
- **Vanskeligheder med at styre** indkomst, udgifter og opsparing
- Dårlig håndtering af kredit og **begrænset adgang til finansielle tjenester**
- **Angst, stress og manglende selvtillid** i forhold til egen økonomi

Hvad PROFIT-projektet ønsker at opnå

PROFIT-projektet har til formål at styrke unge med den viden, de redskaber og den selvtillid, der skal til for at navigere i en stadig mere kompleks økonomisk verden.

Gennem innovative metoder som gamification, samskabelse og digitale læringsværktøjer kan vi gøre økonomisk dannelse ikke blot tilgængelig, men også engagerende, praktisk og forandrende.

Kapitel 3: Hvem får gavn af økonomisk forståelse

PROFITs målgrupper

PROFIT-projektet er udviklet til at nå og støtte en **bred vifte af unge mennesker og de fællesskaber, de er en del af.**

Økonomisk forståelse påvirker **mange aspekter af livet**, og derfor kan flere forskellige grupper få gavn af de redskaber, der er udviklet:

1. Unge (15–30 år):

- Elever i ungdomsuddannelser og videregående uddannelser
- Unge professionelle, der er på vej ind på arbejdsmarkedet
- Unge, som træffer deres første selvstændige økonomiske beslutninger

2. Migranter og flygtninge:

- Unge med særlige barrierer for økonomisk integration
- Støtte til at forstå og navigere i finansielle systemer i et nyt land

3. Undervisere og trænere:

- Lærere, undervisere og ungdomsarbejdere, der kan integrere PROFITs værktøjer i undervisning og workshops

4. Forældre og familier:

- Voksne, der støtter unge i at opbygge økonomiske færdigheder derhjemme

5. Beslutningstagere og institutioner:

- Myndigheder og organisationer, der arbejder for at styrke økonomisk undervisning og udvikle bedre politikker på området

Kapitel 4: De fem centrale økonomiske kompetencer

Økonomisk forståelse handler om meget mere end bare at kunne spare op eller undgå gæld.

Gennem PROFIT-undersøgelsen blev **fem centrale områder** identificeret, hvor unge har brug for specifik viden, færdigheder og redskaber for at kunne håndtere deres privatøkonomi på en succesfuld måde.

1. Budgettering og forbrug

Udfordringen:

- *Mange unge har svært ved at skelne mellem behov og ønsker.*
- *Impulskøb og sociale forventninger fører ofte til dårlig budgettering.*
- *Der mangler overblik over de reelle månedlige udgifter.*

Hvorfor det er vigtigt:

- *At lægge et personligt budget skaber økonomisk stabilitet.*
- *Sunde pengevaner grundlægges tidligt.*
- *Bevidsthed om forbrug er nøglen til at nå økonomiske mål.*

Praktiske løsninger:

- *Brug budget-apps til at holde styr på udgifter*
- *Opdel udgifter i kategorier: nødvendige, valgfrie og opsparing*
- *Gennemgå udgifterne hver uge og justér forbrugsvanerne*

2. Håndtering af gæld og kredit

Udfordringen:

- Mange unge forstår ikke, hvordan renter og tilbagebetaling fungerer.
- Kreditkort, kviklån og afbetalingsordninger kan føre til uoverskuelig gæld.
- Der mangler viden om konsekvenserne ved dårlig kredithistorik.

Hvorfor det er vigtigt:

- Kreditbeslutninger truffet tidligt påvirker den langsigtede økonomiske sundhed.
- Dårlig gældshåndtering kan begrænse adgangen til bolig, job og finansielle tjenester.

Praktiske løsninger:

- Brug kreditkort ansvarligt – undgå at have udestående saldi.
- Forstå låneaftaler, før du skriver under.

3. Opsparing og målsætning

Udfordringen:

• Mange unge lever fra løn til løn uden at tænke på fremtiden.
De har svært ved at sætte økonomiske mål eller tror, at små opsparinger ikke gør en forskel.

Hvorfor det er vigtigt:

- Opsparing er det mest effektive redskab til at opnå drømme, håndtere uforudsete udgifter og opnå økonomisk uafhængighed.
- Klar målsætning motiverer gode sparevaner.

Praktiske løsninger:

- Sæt SMART-mål (Specifikke, Målbare, Opnåelige, Relevante, Tidsbestemte)
- Automatisér månedlig opsparing – selv små beløb tæller
- Opbyg en nødfond, der dækker 3-6 måneders udgifter

4. Økonomiske beslutninger og digital økonomisk forståelse

Udfordringen:

- *Informations-overload, online svindel og vildledende økonomisk rådgivning på sociale medier.*
- *Mange unge er trygge ved teknologi, men mangler bevidsthed om digitale risici.*

Hvorfor det er vigtigt:

- *Det er afgørende at træffe kloge økonomiske beslutninger og være sikker online.*
- *Økonomisk dannelse bør inkludere kritisk tænkning og viden om cybersikkerhed.*

Praktiske løsninger:

- *Tjek kilder, før du investerer eller træffer økonomiske beslutninger*
- *Brug tofaktor-godkendelse til online finansielle tjenester*
- *Hold dig opdateret om almindelige svindelmetoder – og hvordan man genkender dem*

5. At tjene penge

Udfordringen:

- *Mange unge mangler færdigheder til at forhandle løn eller udforske flere indtægtskilder.*
- *De fleste unge forstår ikke, hvordan skattesystemet fungerer.*

Hvorfor det er vigtigt:

- *Forståelse af skat er en del af at blive økonomisk uafhængig.*
- *Flere indtægtskilder skaber tryghed og mulighed for langsigtet økonomisk vækst.*

Praktiske løsninger:

- *Udvikle efterspurgte kompetencer (sprog, kodning, digitale færdigheder)*
- *Udforske sideprojekter: iværksætteri, freelancearbejde, små virksomheder, salg af tjenester*
- *Lære at forhandle løn eller freelancepriser fra starten*

Kapitel 5. Unge stemmer: Hvad de unge siger

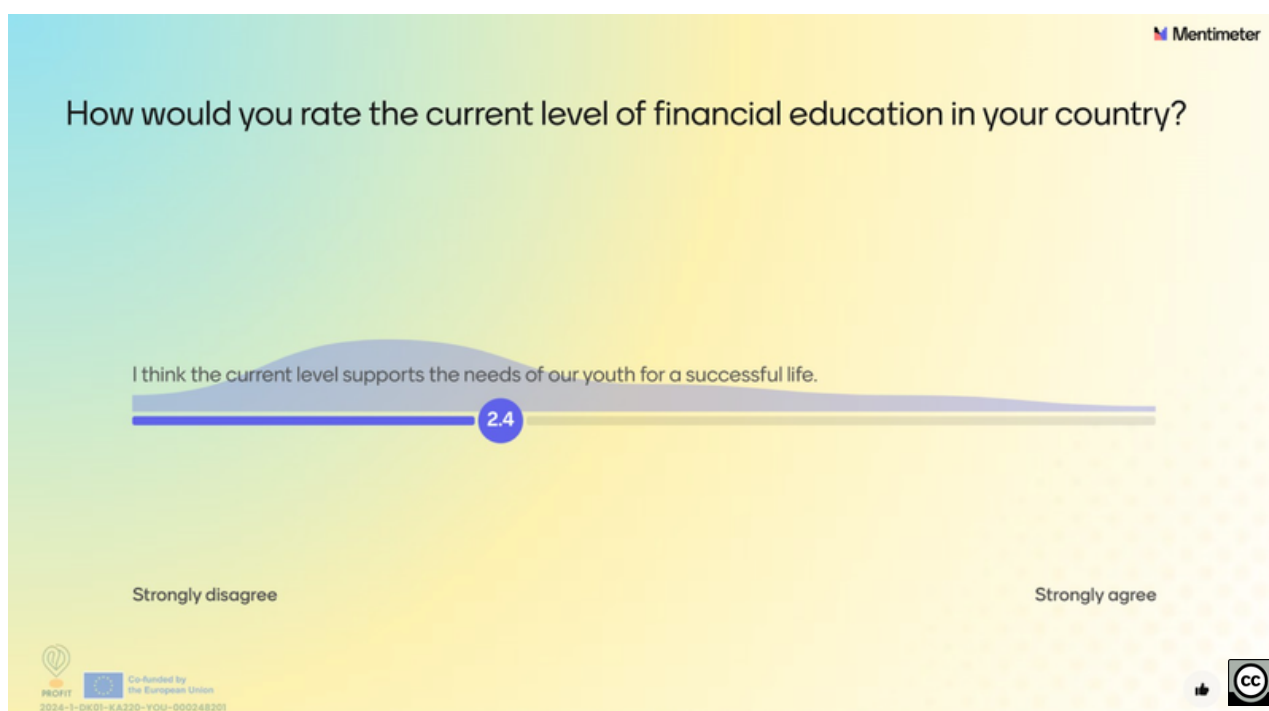
PROFIT-undersøgelsen inkluderede direkte feedback fra unge og andre interessenter fra hele Europa. Den live spørgeundersøgelse blev gennemført under det internationale online-event den 28. marts 2025 og samlede 27 deltagere fra målgruppen, herunder fire finansielle eksperter.

Deres stemmer giver værdifulde indsigter i de reelle udfordringer, mangler og behov, som unge oplever i forhold til økonomisk undervisning.

En udbredt mangel på økonomisk undervisning

"Økonomisk undervisning er ikke en del af det offentlige uddannelsessystem. Selv når man studerer business eller finans, får man ikke praktiske redskaber til at håndtere sin egen økonomi."

- 92 % af deltagerne var enige i, at den økonomiske undervisning i deres land er utilstrækkelig.
- Selv økonomitimer dækker ofte ikke de personlige økonomiske færdigheder.
- Mange unge træder ind i voksenlivet uden basal viden om budgettering, kredit, investering eller skat.

Afhængighed af uformelle og upålidelige kilder

"Unge får ofte deres økonomiske information fra sociale medier, hvor der florerer meget forkert eller overfladisk rådgivning. Den økonomiske viden, vi får, kommer primært fra vores forældre. Skoleundervisningen er ikke tilstrækkelig."

- Forældre bliver ofte de primære (og nogle gange eneste) økonomiske vejledere
- Sociale medier giver fragmenteret og til tider upræcis økonomisk rådgivning
- Unge føler sig dårligt rustet til at sortere og vurdere, hvilke kilder der er troværdige

Mentimeter

Do you think young people receive enough financial education? Why or why not?

No, i think that young people don't have the knowledge because in school and out of school training focuses on other things	They do not because the education normally speaks about general economy, not personal economy.	No, because young people often get financial information from social media, where there's a lot of false or superficial advice.	No, young people do not receive enough financial education because financial education is not a priority in school curriculums
What knowledge get young people in our country receive depends mainly on their parents, school education is not enough, in my opinion	Financial education does not consist personal economy as a topic itself.	Young people normally live on loans for studying and they have a small budget. In order to thrive and be social they might need more money and have a spare time job beside of education.	Financial education in the primary school, secondary school or even the high school do not serve this topics well enough. When they start at an higher education, they will face big problems.

PROFIT Co-funded by the European Union
2024-1-DK01-KA220-YOU-000248201

Digitale risici og bekymring for fremtiden

- Online svindel og phishing-angreb retter sig mod unge, digitale brugere
- Kryptovaluta og "hurtige penge"-ordninger er populære – men indebærer høj risiko
- Mange unge føler sig usikre på deres fremtidige økonomiske stabilitet sammenlignet med tidligere generationer

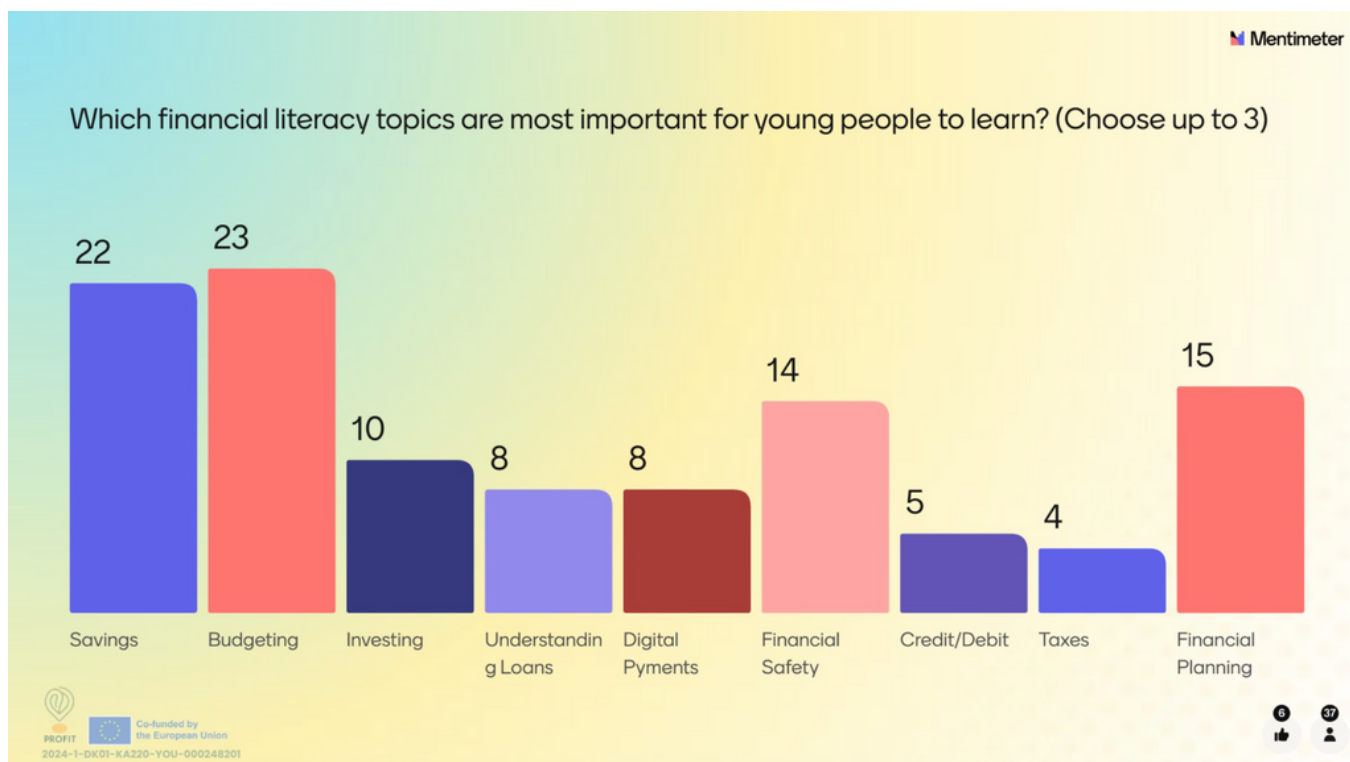
Hvad de gerne vil lære

Da de blev spurgt, hvilke økonomiske emner de havde mest akut behov for, svarede de:

- Budgettering og opsparing
- Kredit, gæld og ansvarlig låntagning
- Grundlæggende investering og risikohåndtering
- Forståelse af skat
- Digitale betalinger og sikkerhed på nettet

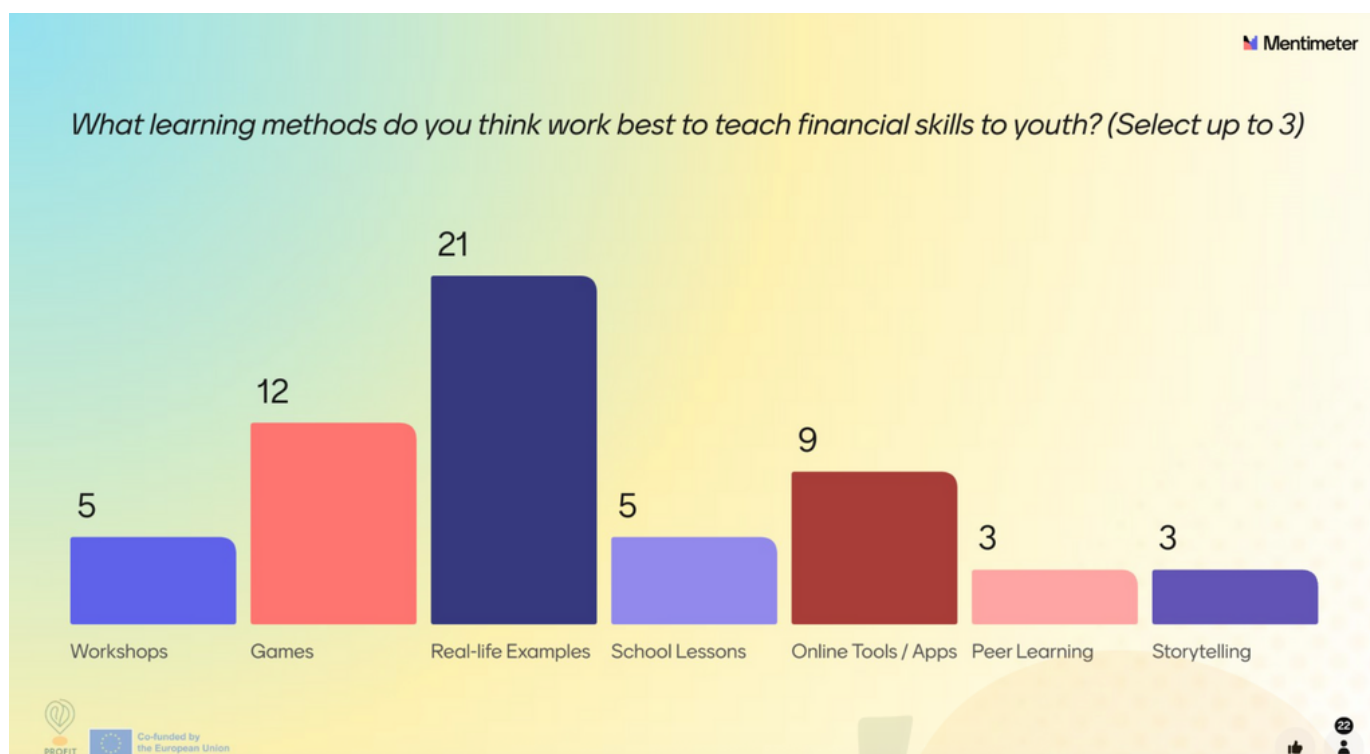
"De unge ved ikke, hvordan man lægger et budget (f.eks. månedligt budget), og de ved simpelthen ikke, hvordan man sparer op."

"Vi ved ikke, hvordan vi skal spare op eller investere. Når vi får vores første job og skal betale skat, ved vi ikke, hvordan man gør det, eller hvordan man håndterer selvangivelsen."

Foretrukne læringsmetoder

- Stor opbakning til interaktive, online og spilbaserede læringsværktøjer
- Virkelighedsnære scenarier virker bedre end abstrakt teori
- Samarbejdsbaseret læring gør økonomisk undervisning mere relevant og sjov

Overordnet set er unge europæere ivrige efter at lære, men de har brug for en praktisk, tilgængelig og realistisk økonomisk undervisning, der taler direkte ind i deres hverdag og de udfordringer, de står overfor.

Kapitel 6: De 5 ledende principper bag PROFITs læringsværktøjer

PROFIT-projektet fokuserer ikke kun på, hvad unge har brug for at lære – men også på, hvordan de lærer bedst. Baseret på forskning, feedback og input fra eksperter er projektet styret af fem centrale principper, som sikrer, at dets læringsværktøjer – herunder den spilbaserede digitale tegneseriefortælling (GDGN) – er effektive, inkluderende og styrkende.

1. Samskabelse

Læringsværktøjer bør ikke udvikles for unge – men sammen med dem.

- Unge deltager aktivt i udviklingen af læringsindholdet
 - Deres egne oplevelser former scenarier, udfordringer og fortællinger
- Samskabelse øger relevansen, engagementet og ejerskabet af læringen

2. Realisme i gamification

Gamification skal afspejle virkelige økonomiske situationer.

- Spil og aktiviteter indeholder autentiske scenarier: at lægge budget med lav indkomst, håndtere uventede udgifter, studielån eller modstå gruppepres.
- Beslutninger i spillet har virkelige konsekvenser, som får deltagerne til at reflektere over gode og dårlige økonomiske valg.

3. Inklusion og mangfoldighed

Økonomisk forståelse skal nå ud til alle – uanset baggrund.

- GDGN indeholder mangfoldige karakterer og situationer, der afspejler Europas multikulturelle ungdom
- Der er særlig opmærksomhed på:
 - Kønsligestilling
 - Erfaringer fra migranter og flygtninge
 - Social og økonomisk diversitet
 - Forskellige niveauer af økonomisk viden og digitale færdigheder
- Inkluderende indhold sikrer, at ingen bliver efterladt

4. Lærerinddragelse og styrkelse

For at kunne undervise i økonomisk forståelse effektivt har lærere også brug for støtte.

- Det er afgørende at hjælpe med at integrere økonomisk undervisning i klasselokalet og ungdomstilbud

5. Fleksibilitet og løbende forbedring

Økonomisk undervisning skal følge med tidens udvikling.

- GDGN bliver testet, tilpasset og opdateret løbende på baggrund af brugernes feedback
- Community of Practice (CoP) er et fællesskab for dialog, samarbejde og kontinuerlig udvikling

Kapitel 7: Konsortiepartnere

PROFIT-projektet samler et mangfoldigt konsortium af organisationer fra hele Europa, som tilsammen bidrager med ekspertise inden for økonomisk forståelse, ungdomsarbejde, digital læring, iværksætteri og social inklusion. Disse partnere samarbejder om at gøre PROFIT-projektet til virkelighed:

Finklusive (Denmark) Projektleder

Fremmer økonomisk inklusion for migranter og underbankede iværksættere ved at hjælpe dem med adgang til banktjenester og udvikling af økonomiske færdigheder.

Servizi e Investimenti Innovativi (Italien)

Specialiseret i forretningsrådgivning, cirkulær økonomi og social innovation, hvor økonomisk undervisning integreres med bæredygtige udviklingsmetoder.

Instituto Ikigai (Spanien)

Fokuserer på at styrke unge, migranter og udsatte grupper gennem kreativitet, innovation på tværs af landegrænser

Danmar Computers (Poland)

Udvikler it-løsninger, e-læringsplatforme og digitale træningsværktøjer til erhvervsuddannelse og faglig udvikling med særligt fokus på unge og NEET-grupper (unge uden uddannelse, job eller træning).

FOKU AS (Norge)

Provides lifelong learning, career counseling, and tailored educational programs for adults and young people entering the workforce.

